

**A Miskolci Egyetem (ME) Bölcsészettudományi Kara (BTK)
Irodalomtudományi Doktori Iskolájának (IDI)
Működési Szabályzata**

A Doktori Iskola adatai

Postacím: 3515, Miskolc-Egyetemváros
Telefon: 46/565-111 22-70 mellék
Fax: 46/563-459
E-mail: bolkrisz@uni-miskolc.hu
Honlap: <http://www.uni-miskolc.hu/~bolphd>
Bélyegző: Körbélyegző a felső körívben „MISKOLCI EGYETEM”, az alsó körívben „Bölcsészettudományi Kar”, a bélyegző közepén „Irodalomtudományi Doktori Iskola” felirattal.
Működési keret: A doktori iskola a Bölcsészettudományi Kar keretében működik

I. fejezet: Bevezető rendelkezések

1. § Az iskola létrehozása

(1) Az 51/2001. (IV. 3.) Korm. sz. rendelet alapján a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) plénuma 2002. február 22-i ülésén akkreditálta a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán Irodalomtudományok tudományágban működő Irodalomtudományi Doktori Iskolát (MAB 2002/2/III. sz. határozata, MAB kódszám: D35, meghosszabítva MAB 2009/7/XIII/2/202. sz. határozat alapján 2014. XII. 31-ig).

(2) A Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán működő Irodalomtudományi Doktori Iskola (továbbiakban: doktori iskola) működési szabályzatának létrehozására a Miskolci Egyetem doktori képzés és doktori (PhD) fokozatszerzés feltételeit meghatározó szabályzata (továbbiakban: egyetemi doktori szabályzat) alapján, a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán működő Irodalomtudományi Doktori Iskola Tanácsának (továbbiakban: doktori iskola tanács) határozata alapján került sor.

(3) A doktori iskola működési szabályzata az egyetemi doktori szabályzat mellékletét képezi. Mindazon kérdésekben, melyekben a doktori iskola működési szabályzata kifejezetten nem rendelkezik, az egyetemi doktori tanács rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) A doktori iskola hivatalos elnevezése: Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kara Irodalomtudományi Doktori Iskolája.

(5) A doktori iskola székhelye: 3515 Miskolc-Egyetemváros, B/2 épület.

II. fejezet: A doktori iskola célja

1. § A doktori iskola célja

(1) A doktori iskola célja, hogy a karon az irodalomtudomány tudományágban folyó doktori képzés szervezeti kereteit a vonatkozó jogszabályok és egyetemi szabályzat rendelkezéseinek tekintetbe vételével kialakítsa, annak tudományos és szervezeti felügyeletét ellássa, a doktori képzés színvonalát felügyelje.

(2) E feladatát a doktori iskola az egyetemi doktori szabályzat rendelkezéseinek figyelembe vételével létrehozott, de a bölcsészettudományi képzés, s különösen az irodalomtudomány mint tudományág igényeit és követelményeit tekintetbe vevő szervezet kialakítása és működtetése révén látja el.

III. fejezet: A doktori iskola szervezete

Ftv. 147. § 2. doktori iskola: a doktori képzés szervezett kerete, amely biztosítja a tudományos fokozat megszerzésére történő felkészítést,

33/2007. Korm. r. (továbbiakban R.) 6. § (2) A doktori iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akiket - a doktori iskola vezetőjének javaslatára - a doktori iskola tanácsa alkalmasnak tart a doktori iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására.

(3) A doktori téma vezetője az a tudományos fokozattal rendelkező oktató, illetve kutató, akinek témahirdetését a doktori tanács jóváhagyta, és aki - ennek alapján - felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelöltek fokozatszerzésre való felkészülését.

1. § A doktori iskola szervezete

(1) A doktori iskola szervezetét a doktori iskola vezetője, tagjai, a doktori iskola tanácsa, a doktori iskola tanácsának elnöke, elnökhelyettese és tagjai alkotják.

2. § A doktori iskola vezetője

(1) A doktori iskola általános képviselőjét a doktori iskola vezetője látja el, akit a kari tanács és az Egyetem Doktori Tanácsa javaslata és a MAB jóváhagyása alapján a rektor bíz meg és ment fel. A megbízás visszavonásig érvényes. A megbízásról megbízólevél kerül kiállításra. Megválasztására az egyetemi doktori szabályzat 2. § (3) bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni. A doktori iskola vezetője olyan – a működés során 70, a doktori iskola létesítésének időpontjában 65 éven aluli – törzstag egyetemi tanár, aki felelős az iskola tudományos színvonaláért és oktatási munkájáért. A vezető személyének szakmai alkalmasságát a létesítéskor vagy későbbi változáskor a MAB megvizsgálja.

3. § A doktori iskola tagjai

(1) A **törzstag** szakmai kritériuma, hogy az adott tudományágban, illetve a doktori iskola létesítési dokumentumában megnevezett kutatási területen tudományos fokozattal bírjon, eddigi tudományos teljesítményét, a törzstagi megfeleléségi eljárás keretében, különös tekintettel az utóbbi öt évre, a MAB a doktori iskola kapcsán megfelelőnek értékelje és a doktori iskolában témavezetést vállaljon.

munkajogi feltétel alapján – az lehet,

- a) aki **oktató vagy kutató**, és az Ftv 84.§ (5) bekezdése alapján, az akkreditációs nyilatkozatában ezt a felsőoktatási intézményt jelölte meg, vagy az MTA által támogatott, ill. egyéb, az intézményben működő kutató csoport, vagy kutatóhelyekre „kihelyezett tanszék” munkatársaként vesz részt a doktori iskola munkájában;
- b) vagy aki az intézménnyel a doktori képzésben való részvétel céljából szerződést kötő kutatóintézetben teljes munkaidejű **tudományos tanácsadó vagy kutatóprofesszor**;
- c) vagy az intézmény aktív kutató tevékenységet folytató **professor emeritusa**.

(2) A doktori iskola **oktatója** az a tudományos fokozattal rendelkező oktató és kutató, akit – a doktori iskola vezetőjének javaslatára – a doktori iskola tanácsa alkalmasnak tart a doktori iskola keretében oktatási feladatok ellátására. Valamely doktori iskola törzstagjai és oktatói más doktori iskolában is vállalhatnak **oktatói** megbízást.

(3) A doktori **téma vezetője** az a tudományos fokozattal rendelkező, aktív kutatói tevékenységet folytató oktató vagy kutató, akinek témahirdetését a doktori tanács jóváhagyta, és aki – ennek alapján – felelősen irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz(ok) tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelölt(ek) felkészülését a fokozatszerzésre.

¹Kivételesen, az Egyetem Doktori Tanácsa által jóváhagyott, szakmailag indokolt esetben a témavezető mellett társ-témavezető is megnevezhető. A témavezetők egyikét felelős témavezetőként kell megbízni. Egy témavezetőnek egy időben hatnál több állami ösztöndíjas doktorandusza nem lehet.

A témavezető feladatai:

- a doktorandusszal, illetve a doktorjelölttel személyes munkakapcsolatot alakítson ki, amelynek keretében felügyeli, irányítja és segíti a jelölt kutatómunkáját,
- segíti a jelöltet kutatási tervének kialakításában és közösen megállapított menetrend szerint munkakapcsolatot tart vele,
- rendszeresen beszámoltatja a jelöltet kutatómunkája alakulásáról, a felmerült problémákról, nehézségekről, illetve azok kezelési módjáról. A témavezető véleményezi a jelöltnek a doktori iskola számára készített beszámolóját, amiben jeleznie kell, ha a jelölt munkájában bármilyen késés, lemaradás következik be, illetve ha úgy látja, hogy a jelölt az előírt határidőn belül nem tudja sikeresen teljesíteni vállalt kutatási tervét,
- írásban véleményezi a doktorjelölt értekezését és nyilatkozik annak benyújthatóságáról,
- részt vesz a jelölt munkahelyi vitáján és az értekezés nyilvános védésén,
- írásban nyilatkozik a jelölt publikációs teljesítményéről.

A témavezetők a tanév végén Témavezetői Értekezlet keretében adnak számot az általuk vezetett doktorandusz(ok) és doktorjelölt(ek) munkájáról.

4. § A doktori iskola tanácsa

R. 6. § (1) A doktori iskola vezetőjének munkáját segítő testület a doktori iskola tanácsa, amelyet a doktori iskola tőrzstagjai választanak, tagjait pedig a felsőoktatási intézmény doktori tanácsa bízza meg és menti fel.

(1) A Doktori Iskola Tanácsának elnökét és helyettesét a tőrzstagok választják – a kari tanács véleményét kikérve – és az Egyetem Doktori Tanácsa bízza meg és menti fel. Tagjait a Doktori Iskola tőrzstagjai választják és az Egyetem Doktori Tanácsa bízza meg és menti fel.

(2) A Doktori Iskola tanácsának létszáma legalább 7 fő. A (3) bekezdésben foglalt tag kivételével a tanács valamennyi tagjának doktori (PhD) vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal kell rendelkeznie. Tagjainak többségét a Doktori Iskola egyetemi tanárai alkotják. Összetételében biztosítani kell, hogy a Doktori Iskola képzési tevékenységét meghatározó valamennyi tématerület képviselőt kapjon. Más egyetemmel közösen szervezett képzés esetén biztosítani kell a társegyetemek szakmai képviselőjét is.

(3) A Doktori Iskola Tanácsának tagja a Doktori Iskola képzésében részt vevő doktoranduszok által választott egy képviselő. A hallgatói képviselő a Doktori Iskola Tanácsa ülésein szavazati joggal vesz részt. Ezen képviselő megbízatása egy tanulmányi évre szól.

(4) A Doktori Iskola Tanácsa tagjainak legalább 1/3-a az Egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban nem álló, doktori (PhD) vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal rendelkező személy.

(5) A Doktori Iskola Tanácsának elnöke egyetemi tanár, általában a Doktori Iskola vezetője.

¹ A Szenátus 339/2009. számú határozatával megállapított, 2009. október 21. napján hatályba lépő szöveg

(6) A Doktori Iskola Tanácsa elnökének és – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – tagjainak megbízatása 3 évre szól. Az elnök és a tagok újra megbízhatók. A megbízásról megbízólevelet kell kiállítani.

(7) A Doktori Iskola Tanácsa

- a) kialakítja a kutatási tématerületekhez kapcsolódó oktatási programokat,
- b) jóváhagyja a doktori témákat,
- c) javaslatot tesz – a Doktori Iskola vezetője véleményének figyelembevételével – a Kari Doktori Tanácsnak a témavezetők és a doktori iskolában résztvevő oktatók és kutatók személyére,
- d) dönt a meghirdethető oktatási programokról, a doktori képzés meghirdetéséről és gondoskodik ezek nyilvánosságra hozataláról,
- e) javaslatot tesz a doktori képzésre történő felvétel, a jogszabályokban, ill. szabályzatban foglalt feltételeken túli, további követelményeire,
- f) javaslatot tesz a doktori képzésre jelentkezők felvételi bizottságának tagjaira,
- g) javaslatot tesz a doktori képzésbe történő felvételre és az állami doktori ösztöndíjak odaítélésére (Szervezeti és Működési Szabályzat III. kötet Hallgatói Követelményrendszer, továbbiakban HKR VIII. fejezet 1. § (8) bekezdés),
- h) jóváhagyja a szervezett képzésen kívüli egyéni felkészülési terveket,
- i) javaslatot tesz arra, hogy külföldi állampolgárok - figyelemmel a jogszabályok vonatkozó rendelkezéseire - milyen feltételek mellett vehetnek részt a doktori képzésben,
- j) javaslatot tesz a doktori program keretében felveendő tárgyak legfeljebb 50 %-a alóli mentességre egyedi kérelmek alapján, a szervezett képzésen kívüli egyéni felkészülési rend esetében,
- k) elbírálja a szervezett képzésben résztvevők félév- vagy évhalasztási kérelmeit és erről az Egyetem Doktori Tanácsát tájékoztatja,
- l) dönt a külföldi részképzés keretében végzett tevékenység beszámításáról,
- m) engedélyezi a doktori képzéshez illeszkedő szakterületen a párhuzamos képzésben való részvételt,
- n) dönt az áthallgatással kapcsolatos kérdésekben, különös tekintettel a (külső) befogadó intézmény által támasztott feltételekre,
- o) javaslatot tesz a képzés sikeres vagy sikertelen lezárására,
- p) javaslatot tesz a doktori szigorlat tárgyaira és a szigorlati bizottság tagjaira,
- r) javaslatot tesz az értekezés bírálóira, a bíráló bizottság elnökére és többi tagjára,
- s) kijelöli a műhelyvitát szervező szervezeti egység helyét,
- t) javaslatot tesz a doktori (PhD) fokozat odaítélésére vagy a sikertelen eljárás lezárására,
- u) javaslatot tesz külföldön szerzett tudományos fokozat honosítására,
- v) kérelem alapján javaslatot tesz az Egyetem Doktori Tanácsának kitüntetéses doktorrá avatásra, és az oktatási szervezeti egységek kezdeményezése alapján a kari tanácsnak a tiszteletbeli doktori (Dr.h.c.) cím adományozására,
- w) nyilvántartást vezet a doktori fokozatot szerzett személyek első elhelyezkedéséről,
- x) dönt a doktori képzés támogatása céljából a Doktori Iskola rendelkezésére bocsátott anyagi eszközök felosztásáról,
- y) a levelező tagozatos és nem állami ösztöndíjas nappali tagozatos doktoranduszok kérelmére megállapítja a költségmentesség, illetve költségkedvezmény igénybevételére való jogosultságot.

(8) A Doktori Iskola Tanácsa akkor határozatképes, ha a szavazati jogú tagok több mint fele jelen van. A tanács távollévő tagjainak előzetesen, írásban, zárt borítékban leadott szavazatait

is figyelembe kell venni. A távollévő személy szavazata titkosságának megőrzéséről az elnök köteles gondoskodni. Személyi vonatkozású döntéseit titkos igen/nem szavazással, egyszerű többséggel hozza. Szavazategyenlőség esetében az elnök szavazata dönt. Egyéb állásfoglalásait ugyanilyen feltételekkel, nyílt szavazással alakítja ki. A tanács szükség szerint, de legalább félévente kétszer ülésezik, összehívásáról az elnök gondoskodik. A tanács üléseiről jegyzőkönyv készül, amelyet az elnök aláírásával hitelesít.

(9) Azokon a karokon, ahol csak egy Doktori Iskola működik, a Doktori Iskola Tanácsa gyakorolja a Kari Doktori Tanács hatáskörét. Ez esetben a Doktori Iskola Tanácsának jogköre az alábbi pontok szerint módosul:

- a) kijelöli és felkéri a doktori képzésre jelentkezők felvételi bizottságának tagjait,
- b) kérelem alapján meghatározza a doktori szigorlat tárgyait és kijelöli a szigorlati bizottság tagjait,
- c) kijelöli a disszertáció két bírálóját, a bíráló bizottság elnökét és többi tagját,
- d) dönt fokozatszerzési eljárás megindításáról, ideértve az idegennyelvű eljárás engedélyezését is,
- e) dönt a felmentésekről,
- f) jóváhagyja a doktori témavezetők és a doktori iskola oktatóinak és kutatóinak személyét.

5. § A doktori iskola tanácsának elnöke

(1) A Doktori Iskola Tanácsának elnöke egyetemi tanár, általában a Doktori Iskola vezetője. A doktori iskola tanácsának elnöke a doktori iskola szervezetének irányítója, aki az iskola konkrét ügyekben való képviseletét is ellátja.

(2) Személyét az egyetemi doktori szabályzat 3. § (1) és (6) bekezdésének rendelkezéseit figyelembe véve az Egyetemi Doktori Tanács írásban bízza meg és menti fel.

(3) A megbízás megszűnik:

- a) az elnök lemondása
- b) az elnök halála
- c) a doktori iskola megszűnése esetén.

(4) Az elnök feladatai közé tartozik különösen:

- a) a doktori iskola tanács ülésének összehívása és vezetése
- b) a doktori iskola szakmai és szervezeti képviselete az Egyetemi Doktori Tanácsban és szükség esetén más fórumokon
- c) a doktori iskola gazdálkodásának felügyelete.

(5) A jelen szabályzat 5. § (4) bekezdésben meghatározott jogosítvány mellett az elnök joga még, hogy:

- a) a doktori iskola tanácsának ülésén előterjesztéseket tegyen:
 - aa) a doktori iskolában résztvevő oktatók és kutatók
 - ab) témavezetők személyére.
 - ac) a doktori iskola működését érintő szervezeti kérdésekben.
- b) a doktori iskola nevében anyagi kötelezettségeket vállaljon,
- c) a doktori iskola egyes témáinak gazdálkodásába betekintszen.

(6) A doktori iskola tanácsának elnökhelyettese az elnök akadályoztatása esetén annak feladatait látja el.

6. § A doktori iskola tanácsának tagjai

(1) A doktori iskola tanácsának tagjait az iskola törzstagjai választják, és az egyetem Doktori Tanácsa bízza meg, illetve menti fel. A doktori iskola tanácsának tagjaival kapcsolatban a fenti 4. § (2)–(4) bekezdésének előírásait kell alkalmazni.

(2) A doktori iskola tanácsi tagság megszűnik:

- a) a megbízatás lejártával,
- b) a tanácstag halálával,
- c) a tanácstag lemondásával,
- d) a tanácstag felmentésével.

IV. fejezet: A doktori iskola gazdálkodása

1. § A doktori iskola gazdálkodásának szabályai

(1) A doktori iskola bevételei az állami normatív támogatásból, pályázati úton elnyert összegekből és egyéb forrásokból származnak.

(2) A doktori iskola bevételeit a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán elkülönítve, azaz külön témaszámon tartják nyilván.

(3) Az állami normatív támogatásból származó összeg felhasználása a doktori iskola egyes témáit vezető oktatók megegyezése alapján történik. Az egyes témák támogatására befolyt külön állami vagy más (pl. pályázati) forrásból származó összegek felhasználásáról a szabályszerű pénzügyi gazdálkodás szabályainak figyelembevételével, a doktori iskola tanácsának elnökével egyeztetve, az egyes témavezetők döntenek.

(4) A doktori iskola keretére történő utalványozáshoz a doktori iskola tanácsa elnökének aláírása szükséges.

V. fejezet: a doktori iskola ügyvitele

1. § A doktori iskola nyilvántartási rendszere és adminisztrációja

(1) A doktori iskola nyilvántartási feladatait és egyéb adminisztrációs tevékenységét – az Egyetem Tudományszervezési és Nemzetközi Osztályával együttműködve – a kari doktori iskola irodája látja el.

(2) Az iroda a Kari Doktori Tanács (Doktori Iskola Tanács) felügyelete alatt működik, operatív irányítása a tanács elnökének feladata.

(3) Az iroda létszámát a kar dékánja határozza meg, s ő adja, illetőleg vonja vissza az erre vonatkozó megbízásokat. A közreműködők munkaköri leírását a dékán készíti el.

(4) Az egyetemi doktorandusz nyilvántartás kari adatait, mely a jelentkezők és a felvettek adatait tartalmazza, a kari doktori tanácsok tartják nyilván.

(5) A kari doktorandusz nyilvántartást, mely tartalmazza a doktorandusz hallgatók valamennyi képzési adatát a NEPTUN rendszerben a kari dékáni hivatalok vezetik.

(6) A doktorjelölti törzslapot a kari dékáni hivatalok rögzítik a NEPTUN-ban.

2. § A doktori iskola belső felépítése, adatszolgáltatása

(1) A doktori iskola szervezetileg témákból áll. Ezek leírása, a vezetésükkel megbízott személyek nevei, oktatási-kutatási programjai a doktori iskola honlapján található meg.

(2) A doktori iskola – a MAB honlapján (www.mab.hu) közétett szempontrendszer figyelembe vevő – hiteles, az iskolát érintő történések függvényében kialakított honlapot köteles fenntartani, és szükség szerint frissíteni. A doktori iskola honlapját az intézmény honlapjáról is elérhetővé kell tenni.

VI. fejezet: A doktori iskola képzési és vizsgarendje

1. § A doktori iskola képzési rendje

(1) A doktori iskola a következő témában nyújt képzést és végez kutatást:

1. Klasszikus szövegtudomány
2. Modern irodalom
3. Jelentéelmélet és hermeneutika

(2) A doktori iskola oktatási tevékenysége az akkreditációs anyagban szereplő oktatási-kutatási program valamint a Tanulmányi- és Vizsgarend szerint történik. Az oktatás a doktori iskola doktori tanácsa által elfogadott tanrend (jelen szabályzat 2. számú melléklete) alapján folyik. A doktori iskola képzési rendjéről az Irodalomtudományi Doktori Iskola kreditrendszere (lásd 2. számú melléklet) rendelkezik.

(3) A doktori képzés követelményeinek egységes alkalmazása végett a kari doktori tanács irányelveket alkothat, melyeket számozott mellékletként jelen szabályzat részének tekint.

Mellékletek:

1. Irodalomtudományi Doktori Iskola Tanács tagjai, törzstagok, témavezetők
2. Irodalomtudományi Doktori Iskola képzési rendszere
3. Állásfoglalás a doktori eljárást illetően
4. Állásfoglalás a doktori értekezést illetően
5. Állásfoglalás a doktori szigorlatot illetően

(4) A (3) bekezdésben meghatározott irányelvek – a vonatkozó jogszabályok és egyetemi szabályzatok által megállapított hatásköri keretek között – a képzés és a fokozatszerzés szakmai követelményeinek pontosítására is kibocsáthatók. Ez különösen vonatkozik a képzésben előírt szakmai követelményekre és a fokozatszerzésre irányuló eljárás megindítására és lebonyolítására.

(5) Az oktatás technikai szervezését (órarend elkészítése stb.), a leckekönyvek nyilvántartását a doktori iskola adminisztrációja végzi.

(6) A doktori képzés és fokozatszerzés általános kérdéseiben a Miskolci Egyetem Doktori Képzés és Doktori (PhD) Fokozatszerzés Szabályzata és a Miskolci Egyetem doktori képzésre vonatkozó kreditrendszerű tanulmányi és vizsgarendje rendelkezik.

VII. fejezet: A doktori iskola minőségbiztosítása

1. § Minőségbiztosítási célok

(1) A doktori iskola tanácsa a doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosítási elveinek és módszerének meghatározásakor figyelembe veszi a minőségbiztosítási rendszer kialakításának céljait: az oktatási/képzési színvonal növelése, magas szinten tartása, magas színvonalú, eredményes kutatások végzése, a működés hatékonyságának növelése, a hallgatók, oktatók-kutatók, egyetemi dolgozók, társadalmi szereplők (végzeteket foglalkoztatók, egyetemmel kapcsolatban lévők stb.) megelégedettségének fokozása, az igények kielégítésére való maximális törekvés.

(2) Emellett a minőségbiztosítási rendszerének kialakításakor és működtetésekor figyelembe veendő előírásokat is szem előtt tartja: a mindenkor érvényes Felsőoktatási Törvény előírásait, a MAB állásfoglalásait, az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak a felsőoktatás minőségbiztosítására vonatkozó útmutatásait, az egyetem Küldetésnyilatkozatát, a minőségbiztosítási rendszerre vonatkozó nemzetközi ajánlásokat, különös tekintettel a

felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjeire és irányelveire (Bergeni nyilatkozat, 2005).

(3) A képzés és kutatás minőségbiztosítási elvei biztosítékot jelentenek a célok magas szintű megvalósítására. Az Egyetem tehát bázisa a tudományos kutató képzésnek. Éppen ezért olyan alapelvek érvényesítésére és olyan módszerekre van szükség, amelyek kellő garanciát jelentenek arra, hogy a doktorjelöltek tudományos teljesítménye elérje a tudományáguk vezető nemzetközi műhelyeiben fokozatot szerzők színvonalát.

2. § Minőségbiztosítási elvek

(1) A doktori képzéssel és fokozatszerzéssel kapcsolatos minőségbiztosítási elvek a következők:

Minőségközpontúság: a képzésnek a szakmai tartalmát, illetve mint szolgáltatásnyújtást tekintve a hallgatók és más stakeholderek szakmai és egyéb igényeinek minél magasabb szinten történő kielégítésével kell teljesülnie. Az oktatóknak és hallgatóknak minél inkább emelkedjen az igényük önmagukkal és tudományos munkásságukkal szemben. A kiválóságra való törekvés minden tekintetben legyen jelen.

Folyamatok dokumentálása: a doktori képzés folyamatai, a felvételtől a fokozatszerzésig szabályozottak. Minden egyes, a folyamatokat érintő döntési pontról dokumentáció készítése szükséges, ugyanakkor a doktori képzésben résztvevő oktatók adminisztratív terhelése nem nőhet emiatt.

A hallgatói tudás- és képességfejlődés mérése: rendszeresen és tervezett módon. Hallgatói értékelés: természetesen itt többféle értékelésre kell gondolni – oktatói, kutatói tevékenységekre, képzésre vonatkozó értékelések.

Oktatói továbbfejlődés mérése: oktatói és tudományos munkásság magas szinten történő biztosítása érdekében.

Hatékony tudástámogatás: az egyetem rendelkezésére álló erőforrások figyelembevétele mellett el kell érni, hogy a doktori képzésben részt vevő hallgatók az adott témában felkészült oktatók-kutatók támogatásával, vezetésével jól felszerelt kutatóhelyeken végezhesék tanulmányaikat. Az oktatás, kutatás tárgyi, technológiai eszközeit, feltételeit biztosítani szükséges. Mindezt a költséghatékonyság tükrében kell végezni (költségek folyamatos figyelése, eredmény/ráfordítás elemzése).

Nyilvánosság: szakmai és tudományos közvélemény tájékoztatásának megvalósítása, valamint a munkaerő-piaci visszajelzések tervezett és rendszeres elemzése.

Tájékoztatás: a doktori képzés valamennyi folyamatával (felvételtől a fokozatszerzésig) kapcsolatos információk elérését különböző kommunikációs platformokon biztosítjuk

Benchmarking: hasonló profilú doktori iskolákban folyó képzés és az ott tanuló doktoranduszok teljesítményének figyelése.

Visszacsatolás: a doktori képzésben résztvevők számára visszajelzés biztosítása a tevékenységükről.

Egyéni felelősség – szellemi tulajdon védelme: egyéni feladat- és felelősségi körök tisztázása a képzés és kutatás terén; valamint a szellemi tulajdon védelmére való törekvés.

Tudományetikai követelmények: a tudományos kutatás szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának védelme.

3. § Az önértékelés

(1) Az önértékelés célja az értékelés végrehajtása a minőségbiztosítás meglétének és milyenségének, valamint az intézményi felelősségnek a jellemzésére, valamint az önértékelés során szerzett információk felhasználása a továbbfejlődés érdekében.

(2) Az önértékelésre azért van szükség, hogy többet tudjunk meg önmagunkról (vezetés, munkatársak), folyamatainkról, a hallgatókról, a partnerekről, a társadalomról. A jelenlegi és

korábbi eredmények összehasonlításával az innováció, a munkatársi elégedettség fokozható. Lehetővé válik a működés általános jellemzése, valamint az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek feltérképezése.

(3) A doktori iskolák önértékelési modellje az intézményi önértékeléshez használt UNI-EFQM modellnek a doktori képzésre adaptált változata.

VIII. fejezet: záró rendelkezések

(1) Az egyetemi doktori szabályzat egységes szerkezetben tartalmazza a Szenátus 63/2007., 59/2009., 204/2009. és 339/2009. sz. határozatával elfogadott módosításokat, hatályba lépésének időpontja 2007. május 24., illetve 2009. április 1., 2009. június 11., 2009. október 21. Jelen szabályzat ennek II. részét, mellékletét képezi. Jelen szabályzatot a Kari Doktori Tanács megerősítette.

Mellékletek:

1. Irodalomtudományi Doktori Iskola Tanács tagjai, törzstagok, témavezetők
2. Irodalomtudományi Doktori Iskola képzési rendszere
3. Állásfoglalás a doktori eljárást illetően
4. Állásfoglalás a doktori értekezést illetően
5. Állásfoglalás a doktori szigorlatot illetően

1. számú melléklet

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola Tanács tagjai

Elnök: Dr. Kecskeméti Gábor egyetemi tanár
Elnökhelyettes: Dr. Heltai János egyetemi tanár
Tagok: Dr. Kemény Gábor egyetemi tanár
Dr. Forrai Gábor egyetemi tanár
Dr. Kabdebó Lóránt Professor Emeritus
Dr. Szili József Professor Emeritus
Hallgatói képviselő

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola tőrzstagjai

Dr. Forrai Gábor egyetemi tanár
Dr. Heltai János egyetemi tanár
Dr. Kecskeméti Gábor egyetemi tanár
Dr. Kemény Gábor egyetemi tanár
Dr. Szigeti Csaba egyetemi tanár

Dr. Kabdebó Lóránt Professor Emeritus
Dr. Szigeti Jenő Professor Emeritus
Dr. Szili József Professor Emeritus

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola témavezetői

A. Molnár Ferenc	A modern irodalom elméleti és történeti modelljei
Nyíró Miklós	Jelentélmélet és hermeneutika
Fazekas Csaba	A politika és irodalom elméleti és történeti kapcsolatai
Szigeti Csaba	A politika és irodalom történeti és elméleti kapcsolatai
Szigeti Jenő	A politika és irodalom történeti és elméleti kapcsolatai
Gyulai Éva	Szövegtudomány
Tóth Péter	Szövegtudomány
Gángó Gábor	A politika és irodalom történeti és elméleti kapcsolatai
Szili József	A modern irodalom történeti és elméleti modelljei
Kemény Gábor	A modern irodalom történeti és elméleti modelljei
Horváth Zita	Szövegtudomány
Kabdebó Lóránt	A modern irodalom történeti és elméleti modelljei
Darab Ágnes	Szövegtudomány
Kecskeméti Gábor	Szövegtudomány
Schwendtner Tibor	Jelentélmélet és hermeneutika
Kappanyos András	A modern irodalom történeti és elméleti modelljei
Forrai Gábor	Jelentélmélet és hermeneutika
Demeter Tamás	Jelentélmélet és hermeneutika
Porkoláb Tibor	A modern irodalom történeti és elméleti modelljei
Heltai János	Szövegtudomány
Ambrus Gergely	Jelentélmélet és hermeneutika
Gyapay László	Szövegtudomány
Horváth Zita	Szövegtudomány

2. számú melléklet

A Miskolci Egyetem (ME) Bölcsészettudományi Kara (BTK) Irodalomtudományi Doktori Iskolájának (IDI) képzési programja

Az ME BTK keretében 1996-ban indult meg az irodalomtudományi doktori képzés. A legkorábban akkreditációt nyert doktori program a *Szövegtudomány* program volt. Ezt követte az 1997-ben indult *A modern magyar irodalom történeti és elméleti modelljei*, majd az 1999-ben akkreditált *A politika és irodalom történeti és elméleti kapcsolatai* című program.

2001 szeptemberétől a doktori képzésre és fokozatszerzésre vonatkozó jogi szabályozás megváltozása után – 51/2001. (IV. 3.) Korm. sz. rendelet – a doktori képzés doktori iskolák keretei között folyik, a doktori iskolákon belüli programok meghatározása pedig a doktori iskolák autonóm intézményi döntéseinek körébe került. A MAB plénuma a Doktori Bizottság előterjesztése alapján a doktori iskolák létesítésére benyújtott pályázatokat a 2002. február 22-i ülésén tárgyalta, és számos, akkreditált doktori program(ok)ra épülő doktori iskola létesítésének jóváhagyásáról döntött, így az ME BTK irodalomtudományok tudományágban működő Irodalomtudományi Doktori Iskolája akkreditálásáról is (MAB 2002/2/III. sz. határozat, MAB kódszám: D35, meghosszabítva MAB 2009/7/XIII/2/202. sz. határozat alapján 2014. XII. 31-ig).

Az IDI az első öt évben az alapításakor beléje integrált doktori programok diszciplináris és oktatásszervezési kereteit vitte tovább. 2007–2008 folyamán sor került a tudományos orientációnkban és képzésünkben meghatározó jelentőségű tématerületek újragondolására, amelynek során a politika és irodalom kapcsolataival foglalkozó tématerület kifutó képzéssé vált, ugyanakkor egy értelmezéseméleti tématerületet jelentősen megerősítettünk.

A doktori iskolában így jelenleg három tématerületen (oktatásszervezési egységként értve: három programon) folyik képzés, amelyek együttesen erős szövegtudományi diszciplináris pozíciót testesítenek meg. A programok és az azokat vezető törzstagok a következők:

1. Klasszikus szövegtudomány – Kecskeméti Gábor DSc egyetemi tanár;
2. Modern irodalom – Kabdebó Lóránt DSc professor emeritus;
3. Jelentésemélet és hermeneutika – Forrai Gábor DSc egyetemi tanár.

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola diszciplináris pozíciója, a kutatás és képzés szövegtudományi szinergiája

Az irodalom- és a történelemtudomány számára a kezdetektől, e diszciplinák létrejöttétől kezdve a legfontosabb eszköz és egyben a kutatás egyik legfontosabb tárgya a szöveg. Ennek megfelelően mindkét tudományág a kezdetektől különös gondot fordít a szöveg mint forrás megismerésére és közzétételére, ezzel párhuzamosan a szövegekkel és tudományos igényű kiadásukkal kapcsolatos textológiai problémák feltárására és megoldására.

Noha tehát a szövegkiadás gyakorlata és elmélete, a textológia több ezer éves múltra tekint vissza és roppant mennyiségű eredményt produkált, a szöveg sajátképpen tudománya mind a mai napig világszerte is gyermekcipőben jár, Magyarországon pedig a szöveg keletkezésének, fennmaradásának, feltárásának, közzétételének és tudományos célú alkalmazásának komplex kutatására még kísérlet sem igen történt. A részmunkálatok egymástól elszigetelten vagy alkalmi kapcsolatban folynak, az elmélet a gyakorlati tevékenység mellékterméke. Az oktatás hagyományosan szétszórt és esetleges, intézménnyel nem rendelkezik, többnyire egy-egy

konkrét szövegiadáshoz kötött. Ennek következtében az eredmények és tapasztalatok általánosításához szükséges át- és kitekintésnek még a reményét sem nyújtja, az igényét sem kelti fel. Még a kritikai igényű kiadások sajtó alá rendezője is minden egyes alkalommal előlről kezdi a közlés elméleti alapjainak a lefektetését, módszereinek kidolgozását, véletlenszerűen követve egy-egy mintát. Ilyen körülmények között magától értetődik, hogy a kiadványok színvonala egyenetlen. Nem alakult ki összhang a szövegre mint forrásra irányuló kutatások és teóriák meg az utóbbi évtizedekben nagy léptekkel előrehaladó szemiotika-szemantika között sem. E külső és belső szeparálódáshoz járul az informatikától való különállás, mely pedig elméleti téren új megközelítési módokat, gyakorlati téren új lehetőségeket biztosíthatna a forrásszövegek irodalom- és történettudományi hasznosításához. Ezenközben szörványos kísérletek jelzik főleg az ifjabb generációknak azt a kívánságát, amely a forrásszövegnek mint tudományos objektumnak többoldalú megközelítésére, modernebb eszközökkel történő kezelésére, a textológia tágabb környezetbe való beillesztésére irányul.

E széttagoltság és elszigeteltség felszámolása olyan szakemberek kiképzése útján valósítható meg, akik a szöveg komplex vizsgálatához szükséges valamennyi fontosabb elméleti és gyakorlati eszközzel rendelkeznek, látják azt a fizikai, társadalmi és történeti teret, amelyben a szöveg keletkezett, elhelyezkedik és hasznosul, ismerik azokat az utakat, amelyeken megközelíthető, azt a technikát, amellyel kezelhető és értelmezhető, és tisztában vannak azzal, hogy a szövegvizsgálat eredményei hogyan plántálhatók be a tudomány egyetemébe. Az így képzett szakember előtt út nyílik a szöveghez kapcsolódó bármely hagyományosan gondozott részterület magas szintű, elméletet és gyakorlatot egybefogó művelésére. Ennek következtében a textológia praktikuma a jelenleginél összehasonlíthatatlanul magasabb színvonalra emelkedik, a másik oldalról viszont lehetővé válik az alap- és mesterképzésben megszerzett ismereteknek egy különös szempontból való megközelítése, az irodalomtudomány más szemszögből nem látható belső és külső összefüggéseinek felismerése és feltárása. A textológiai centrumú képzés tehát hasznosan járul hozzá az irodalomtudomány és rokon tudományai (a művelődéstörténet, a tudománytörténet és a többi) magas szintű és új eredményeket teremtő műveléséhez.

E koncepció társadalmi támogatottsága is érzékelhető. Az utóbbi két évtizedben – mintegy százéves szünet után – nagy erővel tört fel az igény az irodalmi és történeti szövegek színvonalas kiadása iránt. Ennek több egybejáró oka van. Természetes reakciója ez a 20. századi hosszú időszak ideológiára orientált szellemiségének, amely nagyobb gondot fordított a szövegek értelmezésére, mint pontos közzétételükre. Ezzel egyidejűleg a 19–20. század jelentős eredményei (impozáns forráskiadvány-sorozatok stb.) elavultakká váltak. Ugyanakkor megszorodott a közreadandó szövegek száma, mert kül- és belföldön jó néhány korábban hozzáférhetetlen dokumentumőrző intézmény megközelíthető lett. Megnyílt továbbá a lehetőség arra, hogy a hazai szakembereket nemzetközi vállalkozásokba is bekapcsolódják, illetve nemzetközi érdeklődésre számot tartó szövegeket publikáljon. Mindez a szövegiadás iránti érdeklődés élénküléséhez és a textológiai tevékenység felértékelődéséhez vezetett, annyira, hogy ma már nemcsak egyes intézmények tekintik ezt fontos feladatuknak, hanem kifejezetten erre szakosodott, üzleti vállalkozásként működő kiadók is alakultak, jelezvén a társadalmi igényt. A tudományos minősítés történetében első ízben az 1990-es évek elején sor került kritikai kiadás elismerésére. Ezzel együtt azonban a másik oldalon egyre jobban lábra kap a dilettantizmus.

Felvetődött tehát az igény a szövegtudomány hazai doktorképző centrumának a megteremtésére, amely elméleti szinten kapcsolódik a textológia magyarországi és nemzetközi vállalkozásaihoz, és egyben olyan posztgraduális képzési hely, amely a gyakorlati munkát elméleti alapokon végző szakembereket felkészíti.

A szövegtudomány, textológia, filológia művelését, a reflektált szöveg-megállapítás érvényes formáit, a textográfiai elvek kidolgozását és alkalmazását, a szövegszármasztás szemmatográfiai kérdéseit, a kritikai szövegkiadás, a forráskiadás, a genetikus kiadás, az elektronikus (digitális) kiadás főszövegét, apparátusát, jegyzeteit és kommentárját illető normák meghatározása és oktatása nemzeti humántudományi alapkérdés, egyben a nemzetközi szövegtudományi kutatóhelyekkel és filológiai műhelyekkel való kapcsolattartás feltétele. A magyar irodalom klasszikusainak megbízható szövegű, tudományos igényű életműkiadásai és a magyar irodalmi szövegek tematikus, kronologikus gyűjteményei és adatbázisai a nemzeti kulturális örökség ápolásának, fenntartásának alapvető jelentőségű részét képezik, e szövegkiadási munkálatok professzionális szakembergárda-utánpótlásának képzése stratégiai fontossággal bír.

A szövegtudomány oktatása iránti igény szerencsésen esik egybe a hazai tudósképzés új szervezeti kereteivel, ugyanis a szövegtudomány oktatása csak posztgraduális formában oldható meg. A kurzust olyan hallgatók végezhetik el sikerrel, akik a magyar múlt kulturális értékei fölött egyetemi szintű áttekintéssel és bizonyos fokú idegennyelv-ismerettel rendelkeznek, akik legalább tanulmányaik során találkoztak már forrásszöveggel, és akik a kutatói pályát életcéljuknak tekintik.

Az ME BTK IDI különösen alkalmas hely a szövegtudományi-textológiai centrumú posztgraduális oktatás számára. Szövegtudományi doktori program – évtizedes múlttal – Magyarországon egyedül e képzőhelyen működik, oktatói pedig kivételesen felkészült szakmai együttest képeznek ezen a területen.²

A *Szövegtudomány* című doktori programot még Kulcsár Péter hozta létre 1996-ban, 2004 óta pedig Kecskeméti Gábor vezeti, aki egyben az MTA I. Osztálya Textológiai Munkabizottságának nyolc éven át a társelnöke, 2008 ősze óta az elnöke. E program hallgatói elsősorban kora újkori és 18–19. századi szövegeket tanulmányoznak.³ Másik jelentős, a 20. századi irodalommal foglalkozó programunkat Kabdebó Lóránt alapította és irányítja ma is, és e program keretében hallgatóival igényes szövegkiadásban jelentette meg a miskolci születésű Szabó Lőrinc költői életművét, számos további írását, fordítását, feljegyzését, naplójegyzetét, levelezését, a környezetében keletkezett dokumentumokat, valamint a mindezek tanulmányozásához szükséges segédkönyveket (bibliográfiát, könyvtárjegyzéket). E munkálatok elvégzése céljából az ME BTK keretében az MTA Támogatott Kutatóhelyek Irodája (TKI) felügyelete alá tartozó szakmai műhely, a Szabó Lőrinc Kutatóhely is működik.⁴ Harmadik, Forrai Gábor vezette programunk a szövegek tanulmányozásának jeleméleti, jelentéstani, hermeneutikai és nyelvfilozófiai (részben elmefilozófiai) kérdéseire összpontosít, a korszerű elméleti tájékozódás szemantikai, fenomenológiai és hermeneutikai hátterével egészítve ki az ortodox szövegelméleti gondolkodást. A három program együttese olyan posztgraduális oktatóhelyet eredményez, amelyben a szövegtudomány történeti elvű

² A szövegtudományi érdeklődés valójában már a doktori programok megindulása előtt koncepciót öltött Miskolcon, lényegében egyidős a miskolci bölcsészképzéssel, és a graduális hallgatók körében is érvényesült. Erről tájékoztat: KOVÁCS Sándor Iván, *Kísérlet a Miskolci Egyetem Alkalmazott Irodalomtudományi és Történettudományi Tanszéksorozatjában (Textológiai Műhelyének) létrehozására*, *Irodalomismeret*, 5(1994)/2–3, 11–18. A *Miskolci Egyetem Textológiai Műhelyének Füzetei* című sorozat füzeteinek felsorolását lásd: <http://magyarszak.uni-miskolc.hu/sorozatok.html#textmuhely>.

³ E doktori programról tájékoztat: BESSENYEI József, *A Miskolci Egyetemen akkreditált szövegtudományi PhD (doktori) program rövid ismertetése = Hatalom és kultúra: Az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus (Jyväskylä, 2001. augusztus 6–10.) előadásai*, szerk. JANKOVICS József, NYERGES Judit, Bp., Nemzetközi Magyarstudományi Társaság, 2004, II, 673–677.

⁴ E műhely honlapja: <http://www.szabolorinc.hu>. A *Szabó Lőrinc Füzetek* sorozat megjelent kötetének felsorolása: <http://magyarszak.uni-miskolc.hu/sorozatok.html#szlfuzetek>; a *Szabó Lőrinc kiadatlan drámafordításai* sorozat kötetei: <http://magyarszak.uni-miskolc.hu/sorozatok.html#dramaford>.

művelése lefedi a 16–20. századot, miközben megfelelő nyelv- és szövegméleti háttére, reflektáltsága is van.

Mindhárom programunk mintatantervében közös, általánosan kötelező tárgyak (tudományos írás, kiadói ismeretek, szövegtudomány I–II, irodalmi hermeneutika I–II) biztosítják a képzés szövegtudományi-textológiai centrumát és konzisztenciáját.

1. Klasszikus szövegtudomány

A program oktatási koncepciója a magyarországi írásbeliség különböző szövegtípusainak megismerésére és kezelésére irányul, az elméleti képzés és a gyakorlati alkotómunka szoros egységére és egyidejűségére épül. A történeti, teoretikus és módszertani ismereteket eredetükben és alkalmazásukban mutatja és gyakoroltatja be, a hagyományos és modern technika használatával együtt. Tudományos célja magyar, latin, német, illetve a magyarországi művelődés történetében szerepet játszó nyelven keletkezett irodalomtudományi, művelődéstörténeti, tudománytörténeti és rokon területekhez tartozó középkor- vagy újkori kéziratos vagy nyomtatott forrásszövegek kritikai kiadásának sajtó alá rendezése a szöveg elolvasásától a nyomdakész kézirat elkészítéséig, a kiadás szövegtudományi tanulságainak tanulmányos szintű és az értekezés műfajának formailag is megfelelő feldolgozásával. A konkrét szövegek a hallgató felkészültségétől, nyelvtudásától, érdeklődési körétől és távlati terveitől függően kerülnek kiválasztásra, figyelemmel a szaktudományosság szükségleteire is.

A program keretében elsajátítandó fontosabb ismeretkörök:

Szövegismeret. A jel, az üzenet, az írás, a szöveg, a szövegmű. Az irodalmi forma. Szövegméletek. Irodalomszociológia. A forrásszöveg tipológiája és formái. Fennmaradásának módjai és eszközei. Az írásjel. Könyv- és írástörténet. A helyesírás. A nyelvjárás. A kézírás (paleográfia, történeti grafológia), a kézirat (kodikológia, diplomatika). A nyomtatás és a nyomtatvány; nyomtatvány-meghatározás. Egyéb információhordozók és médiumok. A szöveg tárolása és lelőhelye (könyvtár, levéltár). A felkutatás módszerei és eszközei. A szövegismeret segédletei.

Textológia. A filológia és története. A szöveg olvasása, megértése, értelmezése, minősítése (a forráskritika), magyarázata, javítása; a segédletek kezelése. A textológia története és iskolái. Intézmények és orgánumok. A szöveg reprodukálásának lehetőségei, formai megoldásai és tartalmi követelményei.

Textográfia. Az írásmű nem szöveges jelentéshordozói; művészi (iniciálé, miniatúra stb.), technikai (ábra, térkép stb.) és tartalmi komplementumok (kalligramm, kronosztichon, embléma, menzurális notáció, hangjegy stb.).

Szövegkiadás. A publikálás története, elvei, formái, intézményei, szervezése. A reprodukálás technikai eljárásai és eszközei. A szöveg számítógépes feldolgozása, tárolása, publikálása. Indexelés. Szerkesztés. Nyomdai ismeretek. A papír. Könyvkötés. A kiadói tevékenység. A szövegtudomány etikai és jogi vonatkozásai.

2. Modern irodalom

A program a 20. századi klasszikus modernség, az avantgárd, a másodmodernség, az utómodernség és a posztmodern jegyében alkotó szerzők tanulmányozását jelöli ki oktatási területként, a programra jelentkezők és felvételt nyertek által választható kutatási célként.

Ha a Nyugat ún. „nagy” nemzedékeként emlegetett írói csoportosulást, a magyar századelőnek a széthullás ellenében a „kikerekített poémát” vállaló alkotói szemléletét a klasszikus modernség megnevezéssel írjuk le, akkor az avantgárdot követő vagy megkerülő, az előzményektől elkülönülő alkotói beszédmód jelentkezését a modernség második hulláma vagy a másodmodernség elnevezéssel jelölhetjük. Egyszerre jelezzük így a folyamatosságot és a különbözőséget, s vállaljuk az alkotói beszédmód alapján történő azonosítást mint korszakhatározó jelentőségű elméleti eseményt, így különbözve el a korábban használatos, stílusjegyek vagy nemzedéki hovatartozás szerinti elnevezésektől

(újklasszicizmus, újrealizmus, új tárgyiasság; a Nyugat második és harmadik nemzedéke), mivel ezek éppen a húszas évektől a beszédmódban leírhatóvá váló korszakváltástól különbözőséget gátolják meghatározni. Az ekkor létrejövő alkotói mód – a dialógikus poétikai gyakorlat – a hangnemi egységet megkívánó, a mondat-ítélet azonosságot kétségbevonhatatlan tényként kezelő monológ-típusú versbeszéd ellenében jelenik meg, mivel annak célképzetes eljárásai poétikai megoldatlanság érzetét keltik. Az e beszédmód helyett fellépő, az ön- és világértelmezést „körülbeszélésben” megvalósító, a személyiséget áttételesen kifejező, illetőleg annak szétesettségét, kilépését a szövegből nyomon követő, a szövegben mindig is meglévő poétikai dialogicitást kiemelő, versszerező erővé avató gyakorlat vizsgálata, elméleti és filológiai dokumentálása jelenik meg feladatként. Különös tekintettel József Attilára és Szabó Lőrinc életművére és annak textológiai problémáira.

A prózában mindez a történet és a jellem korábbi meghatározottságával szemben az alkotói tudatban a szöveg grammatikai és mitikus felépítettsége által válik érzékelhetővé. A prózában olyan következetesen megalkotott szövegtípusok ugyan nem jöttek létre, mint a lírában, mégis érzékelhetően jelen van e kérdés legtöbb alkotónknál, Füst Milántól Németh Lászlón át Ottlik Gézáig és Szabó Magdáig. E gyakorlatnak mégis legplasztikusabb példáit Szentkuthy Miklós és Határ Győző munkái adják.

A század második felében megjelenő utómodernségben azután a szöveg szerkesztettségében a történet-mondat és a mítosz-archetípus tudatbeli azonosíthatósága problematikusá válik (Mészöly Miklós és az Újhold költői köre). Majd a posztmodernben a szövegszerűség az önmagában létrejövő dialogicitásával alakítja ki azt a tudatot, amely egyrészt az intertextuális összegyűjtésben-viszonyításban-szerkesztésben (író), másrészt a befogadás folyamatában (olvasó) érkezik el létezésének mikéntjéhez (Esterházy Péter).

E poétikai paradigma képernyőjén igyekszünk bemutatni, értelmezni a korszak magyar- és világirodalmát s annak jelenségeit, figyelmet fordítva az irodalom önreflexiójának értelmezésére is: hogyan látták korukat, irodalmunkat a korabeli kritikusok, irodalomtörténészek.

Nagy súlyt helyeztünk arra, hogy doktorjelöltjeink átfogó képet kapjanak a modern magyar irodalom történeti feltételrendszerének alakulásáról. A hagyományos kortörténeti, eszme- és kultúrtörténeti szempontú feldolgozás mellett figyelmet akartunk fordítani a történeti gondolkodás és a tudományos történelmi értelmezések szemléletváltozásainak, valamint a korszak meghatározó filozófiai és tudományfilozófiai eseményeinek bemutatására.

A *modern irodalom történeti és elméleti modelljei* program elméleti és metodológiai megalapozását döntő mértékben a hatás- és befogadás-elmélet biztosítja. Programunk az irodalmi anyag feldolgozásában alkalmazza a szövegtan, a narratológia, a modern retorika és poetológia módszereit és integrálja az irodalomelmélet rendszerelvű koncepcióit. Kísérletet tesz az irodalom-rendszer leírására szolgáló elméletek történeti szempontú alkalmazására. Szisztematikusan feldolgozza a modern irodalom történeti modelljeinek leírására tett eddigi kísérletek történeti poétikai, elméleti és metodológiai eredményeit. Saját nézőpontjának a kialakításában a történeti poétikai szempontrendszer mellett erőteljesen érvényesíti az irodalomtörténet-írás metaelméleti megfontolásait.

A program oktatási koncepciója a történeti poétikai szemléletmód érvényesítését és a hermeneutikai megközelítés jelentőségének elismerését részesíti előnyben. Ennek megfelelően a didaktikai cél az, hogy a hallgatók az irodalomtörténeti anyag poetológiai elsajátításával egyidejűleg a gadameri „applikáció” elvét követve a 20. század klasszikus irodalmát a jelenkori irodalom mozzanatainak közvetlen hagyományaként értelmezzék.

3. Jelentéselmélet és hermeneutika

A program keretében az irodalomtudomány számára közvetlenül releváns filozófiai kérdésekre fókuszálunk. A középpontban a klasszikus értelemben, azaz a szövegek értelmezésének tudományaként felfogott hermeneutika problémái állnak: hermeneutikai kör,

történetiség, a hagyomány szerepe, a szerzői intenciók azonosíthatósága, az értelmezések státusa és igazságigénye. Szintén tárgyalásra kerülnek az ehhez a központi problémakörhöz kapcsolódó kérdések: (1) a jelentés elemzésére használható szemantikai fogalmak elemzése, jogosultságuk vizsgálata, beleértve a nyelvi jelentés és a mentális tartalmak kapcsolatának és a jelentés naturalizálhatóságának kérdéseit; (2) a hermeneutika ontológiai fordulata, megértés mint létezés, a hermeneutikai kör átértelmezése; (3) a hermeneutika mint a humántudományok módszertana, a természettudományok és a humántudományok viszonya, a humántudományok naturalista felfogása, a természettudományok hermeneutikája, hermeneutikai vs. kritikai társadalomtudomány, az igazság problémája, objektivitás vs. relativizmus. A kérdések szisztematikus vizsgálata mellett történeti áttekintést is nyújtunk. A tárgyalás során egyaránt merítünk a fenomenológiai-hermeneutikai és az analitikus tradícióból. A legfontosabb szerzők, akiknek munkáit tanulmányozzuk: Dilthey, Husserl, Heidegger, Gadamer, Betti, Hirsch, Apel, Habermas, Ricoeur, Rorty, Frege, Russell, Quine, Kripke, Lewis, Davidson, McDowell, Brandom.

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola Mintatanterve

Klasszikus szövegtudomány program (programvezető: Dr. Kecskeméti Gábor)

Kód	Tantárgy	Heti óraszám	Féléves óraszám	Beszámolás	Kredit	Tárgyjegyző	Megjegyzés
I. év I. félév							
A	Tudományos írás	2-0	30	Koll.	5	Dr. Gyapay László	
B	Nyomtatványismeret	2-0	30	Koll.	5	Dr. Heltai János	
C	A történelem segédtudományai	2-0	30	Koll.	2	Dr. Fazekas Csaba	
	Kutatászeminárium I.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló I.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
I. év II. félév							
A	Kiadói ismeretek	2-0	30	Koll.	5	Dr. Porkoláb Tibor	
B	Nyomda-, könyvkiadás- és könyvkereskedelemtörténet	2-0	30	Koll.	5	Dr. Heltai János	
C	Nyomtatványolvasás	2-0	30	Koll.	2	Dr. Kecskeméti Gábor	
	Kutatászeminárium II.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló II.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
II. év I. félév							
A	Szövegtudomány I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kecskeméti Gábor	
B	Kéziratismeret	2-0	30	Koll.	5	Dr. Horváth Zita	
C	Latin szaknyelv I.	2-0	30	Koll.	2	Dr. Darab Ágnes	
	Kutatászeminárium III.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló III.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						

II. év II. félév							
A	Szövegtudomány II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kecskeméti Gábor	
B	Könyvtár- levéltártörténet -ismeret és és	2-0	30	Koll.	5	Dr. Gyulai Éva	
C	Latin szaknyelv II.	2-0	30	Koll.	2	Dr. Darab Ágnes	
	Kutatászeminárium IV.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló IV.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
III. év I. félév							
A	Irodalmi hermeneutika I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Nyíró Miklós	
B	Kritikai és forráskiadás, szövegkritika	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kecskeméti Gábor	
C	Filológiatörténet	2-0	30	Koll.	2	Dr. Porkoláb Tibor	
	Disszertációkészítő szeminárium I.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló V.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
III. év II. félév							
A	Irodalmi hermeneutika II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Nyíró Miklós	
B	Elektronikus textológia	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kecskeméti Gábor	
C	Kéziratolvasás, paleográfia	2-0	30	Koll.	2	Dr. Horváth Zita	
	Disszertációkészítő szeminárium II.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló VI.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						

Modern irodalom program (programvezető: Dr. Kabdebó Lóránt)

Kód	Tantárgy	Heti óraszám	Féléves óraszám	Beszámolás	Kredit	Tárgyjegyző	Megjegyzés
I. év I. félév							
A	Tudományos írás	2-0	30	Koll.	5	Dr. Gyapay László	
B	XX. századi magyar irodalomtörténet-írás	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kabdebó Lóránt	
C	A XX. századi magyar irodalomtörténet szociokulturális háttere	2-0	30	Koll.	2	Dr. Kappanyos András	
	Kutatászeminárium I.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló I.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
I. év II. félév							
A	Kiadói ismeretek	2-0	30	Koll.	5	Dr. Porkoláb Tibor	
B	XX. századi irodalomelmélet	2-0	30	Koll.	5	Dr. Szili József	
C	Kultusz és irodalom	2-0	30	Koll.	2	Dr. Porkoláb Tibor	
	Kutatászeminárium II.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló II.	0-2	30	Gyak.	0-5		

	Egyéni kutatómunka						
II. év I. félév							
A	Szövegtudomány I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kecskeméti Gábor	
B	XX. századi poétikai modellek (próza)	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kappanyos András	
C	Bibliaolvasatok a XX. századi magyar irodalomban	2-0	30	Koll.	2	Dr. Szigeti Jenő	
	Kutatósze­miná­rium III.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló III.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
II. év II. félév							
A	Szövegtudomány II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kecskeméti Gábor	
B	XX. századi magyar költészet	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kabdebó Lóránt	
C	XX. századi poétikai modellek (líra)	2-0	30	Koll.	2	Dr. Kappanyos András	
	Kutatósze­miná­rium IV.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló IV.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
III. év I. félév							
A	Irodalmi hermeneutika I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Nyíró Miklós	
B	Kultúraközvetítés, kulturális kölcsönhatások	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kappanyos András	
C	Esszé- és kultúrtörténet	2-0	30	Koll.	2		
	Disszertációkésztő szeminárium I.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló V.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
III. év II. félév							
A	Irodalmi hermeneutika II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Nyíró Miklós	
B	Narratológiai modellek	2-0	30	Koll.	5	Dr. Regéczi Ildikó	
C	Stilisztikai elméletek	2-0	30	Koll.	2	Dr. Kemény Gábor	
	Disszertációkésztő szeminárium I.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló IV.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						

Jelentésmélet és hermeneutika program (programvezető: Dr. Forrai Gábor)

Kód	Tantárgy	Heti óraszám	Féléves óraszám	Beszámolás	Kredit	Tárgyjegyző	Megjegyzés
I. év I. félév							
A	Tudományos írás	2-0	30	Koll.	5	Dr. Gyapay László	
B	Szemantika I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Forrai Gábor	
C	Szövegolvasás I.	2-0	30	Koll.	2	Dr. Demeter Tamás	
	Kutatósze­miná­rium I.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló I.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						

I. év II. félév							
A	Kiadói ismeretek	2-0	30	Koll.	5	Dr. Porkoláb Tibor	
B	Szemantika II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Forrai Gábor	
C	Szövegolvasás II.	2-0	30	Koll.	2	Dr. Demeter Tamás	
	Kutatászeminárium II.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló II.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
II. év I. félév							
A	Szövegtudomány I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kecskeméti Gábor	
B	Hermeneutika I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Schwendtner Tibor	
C	Egzisztencializmus	2-0	30	Koll.	2	Dr. Nyíró Miklós	
	Kutatászeminárium III.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló III.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
II. év II. félév							
A	Szövegtudomány II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Kecskeméti Gábor	
B	Hermeneutika II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Schwendtner Tibor	
C	Fenomenológia	2-0	30	Koll.	2	Dr. Schwendtner Tibor	
	Kutatászeminárium IV.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló IV.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
III. év I. félév							
A	Irodalmi hermeneutika I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Nyíró Miklós	
B	Filozófiatörténet I.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Gángó Gábor	
C	Ismeretelmélet	2-0	30	Koll.	2	Dr. Forrai Gábor	
	Disszertációkészítő szeminárium I.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló V.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						
III. év II. félév							
A	Irodalmi hermeneutika II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Nyíró Miklós	
B	Filozófiatörténet II.	2-0	30	Koll.	5	Dr. Gángó Gábor	
C	Nyelv és gondolkodás	2-0	30	Koll.	2	Dr. Ambrus Gergely	
	Disszertációkészítő szeminárium II.	0-2	30	Gyak.	0-10		
	Kutatási beszámoló VI.	0-2	30	Gyak.	0-5		
	Egyéni kutatómunka						

Egyéni kutatómunka

Tantárgy	Heti óraszám	Beszámolás	Kredit	Tárgyjegyző
Tanszéki kutatás I–VI.	Féléves elszámolás	Beszámoló	5	Intézetigazgató
Hospitálás I–VI.	Féléves elszámolás	Beszámoló	2	Tudományos vezető
*Oktatási tevékenység I–VI.	Féléves elszámolás	Beszámoló	5	Intézetigazgató
Publikáció I. (cikk, tanulmány idegen nyelven)	Féléves elszámolás	Beszámoló	0-7	Témavezető
Publikáció II. (cikk, tanulmány magyar nyelven)	Féléves elszámolás	Beszámoló	0-4	Témavezető
Publikáció III. (konferenciakiadvány, recenzió idegen nyelven)	Féléves elszámolás	Beszámoló	0-7	Témavezető
Publikáció IV. (konferenciakiadvány, recenzió magyar nyelven)	Féléves elszámolás	Beszámoló	0-3	Témavezető
Szakmai előadás I. (idegen nyelvű)	Féléves elszámolás	Beszámoló	0-4	Témavezető
Szakmai előadás II. (magyar nyelvű)	Féléves elszámolás	Beszámoló	0-3	Témavezető
Technikai szerkesztés	Féléves elszámolás	Beszámoló	2	Témavezető
Nyelvvizsga I. (középfokú)	Féléves elszámolás	Beszámoló	15	Tudományos vezető
Nyelvvizsga II. (felsőfokú)	Féléves elszámolás	Beszámoló	25	Tudományos vezető

* Oktatási kredit – amennyiben nem hospitálás volt – csak akkor vehető figyelembe, ha mellette doktorandusz szerződés van.

Az Irodalomtudományi Doktori Iskola oktatási rendje két fő részből tevődik össze: a mintatantervben megjelölt kurzusokból és az önálló kutatómunkából. Mindkettő teljesítése kötelező.

A doktori iskolák tanácsai a megjelölt határokon belül konkrétan számszerűsítik és részletes feltételekhez kötik a doktoranduszaiknak járó kreditpontokat és azokat a Doktori Iskola működési szabályzatában rögzítik.

A képzés során félévenként min. 30 kreditpont megszerzése kötelező. Ebből min. 15 kreditpontot a mintatantervben feltüntetett tanórák teljesítésével kell megszerezni (1–1 A, B, C tárgy felvétele minden félévben kötelező), a többi kreditpontot pedig az egyéni kutatómunka teljesítésével.

A kurzusok meghirdetéséért a témavezetőkkel egyeztetve a doktori iskola vezetője a felelős. A leckönyvi bejegyzésért a tárgyjegyzők felelősek.

A megnevezett tárgyjegyzők az adott tantárgy felelősei. A kurzusokat a tárgyjegyzővel egyeztetve, a témavezető felkérése alapján más oktatók is oktathatják.

Minden hallgató köteles a „**MUNKATERV**”-ét félév elején egyeztetni tudományos vezetőjével, aki aláírásával hitelesíti azt. Minden hallgató köteles munkatervét az adott félév képzésének kezdete utáni 3. héten a Dékáni Hivatalba leadni.

A tanszéki kutatás, a kutatószeminárium, a disszertációhoz kapcsolódó kutatómunka és az oktatási tevékenység kredittartalma a hallgató részvételének/teljesítményének függvényében változhat.

Kód: a Neptun-rendszerben való rögzítéssel egy időben kerül bejegyzésre.

A: általánosan kötelező tárgy, félévenként 1 tárgy kötelező. Témától függetlenül minden PhD hallgató teljesíteni tartozik. Teljesítése félévenként 5 kreditpontot ér.

B: tematikusan kötelező tárgy, félévenként 1 tárgy kötelező. Teljesítése az adott témára felvett PhD hallgatók számára kötelező, de a többi téma hallgatói is szabadon felvehetik, ekkor fakultatív (D) tárgynak számít. Teljesítése 5 kreditpontot ér.

C: szabadon választható tárgy, félévenként 1 tárgy kötelező. Teljesítése az adott témára felvett PhD hallgatók számára kötelező, de a többi téma hallgatói is szabadon felvehetik, ekkor fakultatív (D) tárgynak számít. Teljesítése 2 kreditpontot ér.

D: fakultatív tárgy, választása nem kötelező, a tudományos vezető ajánlására lehetséges a felvétele. A fakultatív tárgyakat félévenként a Neptun-rendszerben külön megnevezéssel hirdetjük meg.

Kutatószeminárium: az 1–4. félévben félévenként jegyköteles tárgy. A hallgató kutatási témájára irányul, a hallgató tudományos vezetője tartja és a megadott kreditpontok között az egyéni előrehaladástól függően, személyre szólóan értékeli. *A kutatószemináriumon való részvételért* azok a hallgatók kapják a maximálisan megítélhető creditszámot, akik rendszeresen és magas színvonalon részt vesznek a szemináriumban.

Disszertációkészítő szeminárium: az 5–6. félévben félévenként jegyköteles tárgy. A disszertáció készítésére, kutatására irányul, a hallgató témavezetője tartja és a megadott kreditpontok között az egyéni előrehaladástól függően, személyre szólóan értékeli. *A disszertációhoz kapcsolódó kutatómunkáért* megítélt kreditek száma ugyancsak a munka intenzitását és eredményességet méri. A maximális creditszámot csak olyan munkára lehet megkapni, amely nem hagy semmilyen kétséget afelől, hogy a hallgató, az előre lefektetett ütemterv szerint haladva, záros határidőn belül elkészíti értekezését, amelynek színvonala biztosan eléri a megkívánt szintet.

Egyéni kutatómunka: minden félévben egyenletesen teljesíthető, szemeszterenkénti krediteléssel. Értékelése illeszkedik az elfogadott egyetemi kreditrendszerhez (Miskolci Egyetem Doktori Képzés és a Doktori [PhD] Fokozatszerzés Szabályzata, Függelék). Az alábbiakból tevődik össze:

Tanszéki kutatásért akkor jár 5 kredit, ha a hallgató az oktatókkal azonos módon működik közre valamely kutatási projektumban. A kiegészítő feladatokért (bibliográfiakészítés, kutatásszervezési feladatok) 1–3 kredit jár.

Oktatási tevékenységért akkor ítélt meg a maximális creditszám, ha a hallgató önálló kurzust tart. Ennél korlátozottabb tevékenységért (dolgozatjavítás, helyettesítés) arányosan kevesebb kredit jár.

Megjegyzés: Az *oktatási tevékenységnek* nem kell föltétlenül a Miskolci Egyetemen történnie. A máshol végzett oktatási tevékenység az oktatásért felelős szervezeti egység vezetőjének igazolása alapján ismerhető el.

A tanórák meghirdetése

Az órákat oly módon hirdetjük meg, hogy egy hat féléves ciklus alatt a hallgatóknak módjuk legyen az összes szükséges vizsgát letenniük. Konkrétan: minden félévben meghirdetésre kerül minimum 1 általánosan kötelező kurzus, témánként 2 az illető témán dolgozó doktoranduszok számára kötelező kurzus, valamint témánként választható kurzusok. Indokolt esetben ennél több kurzust hirdetünk meg. A kutatószemináriumot folyamatosan tartjuk.

3. számú melléklet

Az ME BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola állásfoglalása a doktori eljárások indítását illetően

Az ME BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola Tanácsa 2004. október 28-i állásfoglalása szerint és az egyetemi doktori szabályzatban foglalt hatáskörében eljárva a doktori iskola a doktori eljárás megindítását a következő feltételekkel támogatja.

A Miskolci Egyetem illetékes hivatalában (Tudományszervezési és Nemzetközi Osztály, A/4. épület 111. szoba) beszerezhető (illetve az egyetem honlapjáról letölthető) formanyomtatványon és annak – a szabályzat előírásai szerint – csatolt mellékleteivel ellátva lehet kezdeményezni a doktori eljárás lefolytatását az egyetemi doktori szabályzat 4. fejezetben foglaltak figyelembevételével kell eljárni az eljárás kezdeményezését illetően. Ennek megfelelően:

a. A doktori fokozat általános követelményei

A doktori fokozat megszerzésének feltételei:

- mesterfokozat (az egyetemi szintű végzettséget is ideértve),
- szervezett doktori képzésben vagy szervezett képzésen kívüli egyéni felkészülésben való sikeres részvétel (abszolutórium megszerzése),
- doktori szigorlat eredményes letétele,
- önálló tudományos munkásság – cikkekkel, tanulmányokkal vagy más módon történő – bemutatása, a témavezető írásbeli nyilatkozata a jelölt publikációs tevékenységéről,
- két idegen nyelv szabályzatban előírt, megfelelő szintű ismeretének igazolása,
- a fokozat követelményeihez mért tudományos feladat önálló megoldása, értekezés/alkotás (a továbbiakban: "értekezés") bemutatása, a tézisekben összefoglalt eredmények megvédése nyilvános vitában,
- műhelyvita jegyzőkönyve.

Ha a kérelmet megelőzően nem kerül sor a műhelyvitára, akkor az Irodalomtudományi Doktori Tanács előírja:

1. az értekezés 3 füzött példányban, műhelyvitára bocsátható formában történő benyújtását,
2. a témavezető írásbeli nyilatkozatát, mellyel igazolja, hogy az értekezés a műhelyvitára bocsátás követelményeinek eleget tesz.

b. A doktori eljárás lefolytatására irányuló kérelem

A doktori fokozat megszerzése a doktori képzéstől független cselekmény.

A doktori eljárás lefolytatására irányuló kérelmet (és mellékleteit) az Egyetem Doktori Tanácsa elnökéhez címezve, a Tudományszervezési és Nemzetközi Osztályra – az ott kapható űrlap felhasználásával – kell benyújtani 2 teljes példányban. A Tudományszervezési és Nemzetközi Osztály a beérkező kérelmekről nyilvántartást vezet és a kérelmet, alaki átvizsgálása után, továbbítja a Doktori Iskola Tanácsa elnökének. A hiányosan benyújtott kérelmet hiánypótlásra visszaadja. Hiánypótlás után a kérelem – az eljárási díj esetleges különbségének befizetésével – bármikor újra benyújtható.

A kérelemben meg kell jelölni a tudományágat, amelyben a pályázó a doktori fokozatot elnyerni kívánja, továbbá a doktori szigorlat javasolt tárgyait.

A kérelem mellékletei:

- a) ⁵a mesterképzésben szerzett oklevél közjegyző által hitelesített, vagy az eredeti okmány bemutatása alapján a Tudományszervezési és Nemzetközi Osztály munkatársa által hitelesített másolata, ideértve az egyetemi szintű végzettséget tanúsító dokumentumokat is,
- b) az idegen nyelvű eljárás lefolytatásának engedélyezése iránti esetleges kérelem,
- c) az egyetemi doktori szabályzat 14. § szerinti doktori értekezés és annak elektronikus változata magyar nyelven, vagy (az egyetemi doktori szabályzat 14. § (5) bekezdésének figyelembevételével) ennek címe és – témavezetője által elfogadásra javasolt – témavázlata,
- d) az értekezés tézisei 100 példányban, továbbá a tézisek elektronikus formában magyar és angol nyelven (esetleg más, az adott tudományág sajátosságainak megfelelő nyelven) az egyetemi doktori szabályzat 14. § (5) bekezdésének figyelembevételével (kivéve a témavázlatos indítást)
- e) a doktori képzésben szerzett abszolutórium dokumentuma,
- f) a jelölt eddigi tudományos munkásságát az egyetemi doktori szabályzat 12. § (4-5) szerint bemutató dokumentumok,
- g) a jelölt nyelvismeretét az egyetemi doktori szabályzat 13. § (1) és (2) szerint bizonyító dokumentumok és esetleges kérelem a második nyelvismeretnek a (2) szerinti igazolására,
- h) nyilatkozat, hogy a jelöltnek (ugyanezen tudományágban) 2 éven belül nem volt sikertelenül lezárt doktori eljárása,
- i) részletes tudományos életrajz,
- j) az értekezés műhelyvitájának jegyzőkönyve (kivéve a témavázlatos indítást)
- k) az eljárási díj befizetésének igazolása.
- l) társszerzői nyilatkozatok (egyetemi doktori szabályzat 12.§),
- m) témavezető írásbeli nyilatkozata a jelölt publikációs tevékenységéről.

A doktori értekezés és annak tézisei az eljárás megindítására irányuló kérelemmel egyidejűleg, vagy az eljárás megindítását kimondó döntés után két éven belül nyújthatók be. Az eljárás elmaradása esetén (egyetemi doktori szabályzat 16. § (1) bekezdés) az eljárási díj 50 %-a kérelemre visszafizethető. Hiánypótlás esetén az eljárási díj megfelelő kiegészítésével a kérelem újra benyújtható.

A jelölt nyelvismeretét az egyetemi doktori szabályzat 13. § (1) a) szerint bizonyító dokumentumok legalább egyike az eljárás megindítására irányuló kérelemmel egyidejűleg, másika (vagy az egyetemi doktori szabályzat 13. § (2) szerinti dokumentum) ugyanekkor, de legkésőbb a doktori értekezéssel együtt az egyetemi doktori szabályzat 15. § (5) bekezdésében megjelölt határidőig nyújtható be.

A kérelem az egyetemi doktori szabályzat 1. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelő nyelven nyújtható be.

Az egyetemi doktori szabályzat 10. melléklet szerinti eljárási díjat a doktori eljárás lefolytatására irányuló kérelem beadása előtt az Egyetem csekkszámlájára kell befizetni. Átutalási utalvány a Tudományszervezési és Nemzetközi Osztályon szerezhető be.

A Doktori Iskola Tanácsa a benyújtott anyagok alapján dönt az egyetemi doktori szabályzat 4. § (8) bekezdésének b), c), és e) pontjában adott hatásköre alapján az eljárás megindításáról, a

⁵ A Szenátus 339/2009. számú határozatával megállapított, 2009. október 21. napján hatályba lépő szöveg

műhelyvita helyének kijelöléséről és kijelöli a doktori szigorlat tárgyait, a szigorlati és bíráló bizottság tagjait, az elnök személyét.

A Doktori Tanács az egyetemi doktori szabályzat előírtaknak nem megfelelő eljárás esetén (pl. hiányos anyagbeadás, nem megfelelő formai feltételek stb.) az eljárást felfüggesztheti az eljárás rendjének betartásáig.

Előterjesztés a PhD szigorlat tárgyairól, a szigorlati bizottság és bíráló bizottság összetételéről

[A referáló doktori tanács tagja tölti ki]

Név:

Doktori Iskola, téma:

Az értekezés címe:

Az jelölt témavezetője.....

A műhelyvita lebonyolítására illetékes szervezeti egység:

A szigorlat javasolt tárgyai:

1,:

2,:

3,:

Szigorlati bizottság javasolt tagjai:

Név	Tud.fokozat,beosztás	Munkahely	Mhely címe
Elnök: (belső egy. tanár)			
Tagok: (külső)			

A bíráló bizottság javasolt tagjai

Név	Tud.fokozat,beosztás	Munkahely	Mhely címe
Elnök: (belső egy. tanár)			
Opponensek: (külső)			
Tagok:			
Pótelnök: (belső egy. tanár)			
Póttag:			

.....
az előterjesztő doktori tanácsi tag aláírása

4. számú melléklet

Állásfoglalás a doktori értekezést illetően

(1) Az értekezés

Az értekezés a jelölt új tudományos eredményeit bemutató, összefoglaló jellegű munka, amely magyarul vagy a Kari Doktori Tanács által engedélyezett idegen nyelven írható. Az értekezés terjedelmét és kívánatos szerkezetét a Doktori Iskolák szabályzata tartalmazza. Doktori értekezés társszerzőségben nem írható. Az értekezést (bekötött példány) az egyetemi doktori szabályzat előírásai szerint kell benyújtani.

(2) Az értekezéssel szemben támasztott követelmények

Az értekezés **benyújtható**: az egyetemi doktori szabályzat 15. § (4) c, pontja szerint. /az egyetemi doktori szabályzat 14. § szerinti doktori értekezés és annak elektronikus változata magyar nyelven, vagy (az egyetemi doktori szabályzat 14. § (5) bekezdésének figyelembevételével) ennek címe és - témavezetője által elfogadásra javasolt – témavázlata/ Az Irodalomtudományi Doktori Tanács előírja, amennyiben a doktori védési eljárás iránti kérelmet megelőzően nem kerül sor a műhelyvitára, illetve az értekezés bekötött példányban nem kerül beadásra:

- az értekezés 3 spirálozott példányban, műhelyvitára bocsátható formában történő benyújtását,
- a témavezető írásbeli nyilatkozatát, mellyel igazolja, hogy az értekezés a műhelyvitára bocsátás követelményeinek eleget tesz.

A megvédendő értekezést 5 **bekötött példányban** kell benyújtani. Ezekből 1 példány katalogizálva a Könyvtár, Levéltár, Múzeumba, a többi a téma szerint illetékes oktatási egységek szakkönyvtárának állományába kerül. A disszertáció teljes anyagát, annak magyar és angol (esetleg más, az adott tudományág sajátosságainak megfelelő) nyelvű összefoglalóját és téziseit a jelölt **elektronikus módon** is köteles benyújtani és azt a Könyvtár, Levéltár, Múzeum a sikeres védést követően archiválja. Az archivált dokumentumok között meg kell jeleníteni a bíráló bizottság – védezen is elhangzó – részletes indoklását, valamint a tézisek elfogadásáról tett nyilatkozatát. A Könyvtár, Levéltár, Múzeum gondoskodik arról, hogy az értekezés és csatolt dokumentumai az Egyetem honlapján, külön adatbázisban mindenki számára hozzáférhető legyen. A nyilvánosságra hozatal, a jelölt kérésére, az Egyetem Doktori Tanácsa döntése alapján, legfeljebb két évig késleltethető.

Az értekezésben fel kell tüntetni a szerző és a témavezető nevét, a Doktori Iskola és vezetőjének nevét, a készítés helyét és idejét. Az értekezéshez a témavezető ajánlása – amely a jelölt publikációs teljesítményére is kiterjed – (legfeljebb 3 oldal), tartalomjegyzék, irodalomjegyzék, és legfeljebb 2 oldal terjedelmű magyar és idegen nyelvű összefoglaló tartozik. Az irodalomjegyzékben szerepeltetni kell a jelölt tudományos közleményeit is. Az értekezéshez függelék (pl. fénykép-, dokumentumgyűjtemény, stb.) tartozhat.

Az értekezés szöveges részének formai követelményei:
Times New Roman betűtípus.

A szöveg 12-es, a jegyzet 10-es betűméretű.

Másfeles sortávolság. Baloldalon 3 cm-es margó, a többi 2,5 cm.

A fejezetek címe középre, a többi cím a baloldalra kerüljön.

Minden egyes fejezet új oldalon kezdődjön. A fejezetek, alfejezetek stb. élesen különüljenek el a szövegrésztől (pl. a betűnagyság megváltoztatásán túl, félkövér, vagy dőlt szedés, stb.) előttük és utánuk egy-egy sor maradjon üresen.

A disszertációban a végjegyzetelés kerülendő, inkább lábjegyzeteket kell alkalmazni.

Az értekezést, a nyilvános vitát megelőzően legalább egy hónappal egy példányban a karra le kell adni, és ott az érdeklődők számára hozzáférhetővé kell tenni. Erről a nyilvános vitára – a vita előtt legalább 15 nappal korábban – kiküldött meghívók is tájékoztatnak. A doktori védésről, a nyilvános vita időpontjáról 14 nappal korábban a doktori iskola honlapján tájékoztatást kell adni. A védés előtt legalább három héttel és egy nappal a MAB előírásainak megfelelő elektronikus adatbázisban el kell helyezni az értekezést magyar, valamint a téziszfüzetet magyar és idegen nyelven, és ezek elérhetőségét fel kell tüntetni az Országos Doktori adatbázisban. Mindezek figyelembevételével a doktorjelölt a disszertáció 5 kötött példányát, a disszertáció elektronikus változatát és a téziszfüzet elektronikus formában magyar és angol nyelven (esetleg más, az adott tudományág sajátosságának megfelelő nyelven) a nyilvános vita kitűzött időpontjához viszonyítottan minimum 5 héttel korábban köteles a karra leadni. Ellenkező esetben a nyilvános vita kiírása nem lehetséges.

(3) A disszertáció leadásának további feltételei

A jelölt nyelvismeretét az egyetemi doktori szabályzat 13. § (1) a/ szerint bizonyító dokumentumok legalább egyike az eljárás megindítására irányuló kérelemmel egyidejűleg, másika (vagy az egyetemi doktori szabályzat 13. § (2) szerinti dokumentum) ugyanekkor, de legkésőbb a doktori értekezéssel együtt az egyetemi doktori szabályzat 15. § (5) bekezdésében megjelölt határidőig nyújtható be.

Az értekezést, benyújtása előtt legalább egy hónappal, a szakmailag illetékes szervezeti egység szervezésében műhelyvitára kell bocsátani. Az értekezés benyújtásakor csatolni kell a vita jegyzőkönyvét.

A jelöltnek az értekezéshez mellékelni kell az értekezés téziseit 50 példányban. A doktori értekezés tézisei tartalmazzák:

- az I. részben a kitűzött kutatási feladat rövid összefoglalását,
 - a II. részben az elvégzett vizsgálatok, kísérletek rövid leírását, az anyaggyűjtés módszereit, a források feltárását, illetőleg felhasználását,
 - a III. részben a tudományos eredmények rövid összefoglalását, azok hasznosítását, illetve a hasznosítás lehetőségeit. Hasznosítás lehet: az eredmények közvetlen vagy közvetett gyakorlati alkalmazása, illetőleg a tudományág belső fejlődésének elősegítése vagy más tudományág új ismeretekkel való gyarapítása,
 - a IV. részben a munka témaköréből készült publikációk jegyzékét,
- kollektív kutatómunka eredményeit felhasználó értekezés vagy nyomtatott mű esetén a pályázó részletesen és pontosan ismerteti a kollektíva munkájában kifejtett munkásságát. A téziseket a pályázónak előzetesen láttamoztatnia kell a kollektíva többi tagjával, akik egyúttal nyilatkoznak arról is, hogy a tézisekben ismertett eredményeket a pályázó eredményeinek ismerik-e el.

5. számú melléklet

Állásfoglalás a doktori szigorlatot illetően

Ftv. 69. § (1) Doktori szigorlatot szigorlati vizsgabizottság előtt kell tenni. A szigorlati vizsgabizottság legalább három tagból áll. A szigorlati vizsgabizottságot a doktori tanács hozza létre. A szigorlati vizsgabizottság tagjainak tudományos fokozattal kell rendelkezniük. A szigorlati vizsgabizottság összeállításánál biztosítani kell, hogy legyen legalább egy olyan tagja, aki nem áll foglalkoztatási jogviszonyban az érintett felsőoktatási intézménnyel.

A doktori szigorlat a doktorjelölt tudományágában szerzett ismereteinek összefoglaló, áttekintő jellegű, szigorlati bizottság előtt letett szóbeli vizsgája. A doktori szigorlatról jegyzőkönyvet kell vezetni. A szigorlati tárgyakat a Doktori Iskola Tanácsának javaslata alapján a Kari Doktori Tanács határozza meg. A szigorlatot az eljárás iránti kérelem benyújtásától számított két éven belül nyilvánosan, bizottság előtt kell letenni.

A szigorlati bizottság tagjainak száma legalább három fő. A szigorlati bizottság tagjainak tudományos fokozattal kell rendelkezniük. A vizsgabizottság összeállításánál törekedni kell arra, hogy a testületnek legalább egy olyan tagja legyen, aki nem áll foglalkoztatási jogviszonyban az Egyetemmel.

A doktori szigorlat a doktori képzésben résztvevő személy adott tudományágban szerzett ismereteinek összefoglaló, áttekintő jellegű számonkérési formája.

A Doktori szigorlat letétele alól felmentés nem adható.

A szigorlatot tárgyaként titkos pontozással kell minősíteni. A szigorlati teljesítményt a bizottság tagjai egyenként a 0-1-2-3 fokozatú rendszerben pontozzák. A szigorlat eredményes, ha a jelölt tárgyaként megkapta a megszerzhető pontszámok 60 %-át. A szigorlat minősítését a kijelölt szigorlati tantárgyakban elért összpontszámhoz viszonyított arányban kell megállapítani:

90 - 100 % esetén "summa cum laude",

80-89,9 % között "cum laude",

60-79,9 % között "rite".

Az eredményt közvetlenül a szigorlat után ki kell hirdetni.

A szigorlatot a kérelem benyújtásától számított két éven belül kell letenni. A szigorlat letétele nem feltétele az értekezés beadásának, illetve a második nyelvismeretet igazoló dokumentum benyújtásának. Sikertelenség esetén a szigorlat letételét hat hónap elteltével, az eljárás lezárására az egyetemi doktori szabályzat 18. § (10) bekezdésében foglalt határidőn belül, egyszer meg lehet ismételni.

A doktori eljárás során történt minden eljárási cselekményről és azok időpontjáról a jelöltet, megfelelő felkészülési idő biztosításával előzetesen, írásban értesíteni kell.

A doktori szigorlatról jegyzőkönyvet kell felvenni, amely tartalmazza az egyetem nevét, intézményi azonosítóját, a doktorjelölt nevét, hallgatói azonosítóját, egyetemi végzettségét, a szigorlaton elhangzott kérdéseket és a válaszok minősítését, a szigorlat minősítését, a szigorlati bizottság elnökének és tagjainak nevét, oktatói azonosítóját és aláírását.

Melléklet. Szigorlati jegyzőkönyv

SZIGORLATI JEGYZŐKÖNYV

Intézmény: Miskolci Egyetem BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola
Intézményi azonosító: FI 87515
A fokozat tudományága: Irodalomtudományok

Doktorjelölt:neve:
azonosítója, végzettsége:

A szigorlati bizottság elnöke, oktatói azonosítója:
A szigorlati bizottság tagjai, oktatói azonosítóik:

A szigorlati tárgyak és tárgyankénti minősítése:

- 1, ----- minősítése:
- 2, ----- minősítése:
- 3, ----- minősítése:

A szigorlat minősítése:

A szigorlaton elhangzott kérdések és a válaszok minősítése (szöveges értékelés):

.....
elnök

.....
tag

.....
tag